

**Collaborative Learning Management Using the STAD Technique on
History Time and Historical Methods for Mathayom Suksa 1 Students
at Wat Nong Phrom No School, Khrok Phra District,
Nakhon Sawan Province**

Narath Suaudon¹ Chaowarit Jongkatkorn² and Thanong Thosagai³

Received: August 24, 2025

Revised: September 27, 2026

Accepted: September 28, 2026

Abstract

The objectives of this research article were 1) to construct and determine the effectiveness of cooperative learning management using the STAD technique on "History, Time, and Historical Methods" for Mathayom Suksa 1 students at Wat Nong Phrom No School, Krok Phra District, Nakhon Sawan Province based on the 80/80 criteria; 2) to compare the pre-test and post-test learning achievement of students taught using the STAD cooperative learning technique; and 3) to examine student satisfaction with the STAD cooperative learning technique. This was the experimental research using a one-group pretest-posttest design. The population consisted of 9 Mathayom Suksa 1 students at Wat Nong Phrom No School, Krok Phra District, Nakhon Sawan Province under the Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 1 during the second semester of the 2024 academic year. The research instruments

¹ Wat Nong Phrom No School

²⁻³ Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: noinathatporn@gmail.com, Tel. 064-2695494

included 1) six lesson plans based on the STAD cooperative learning technique; 2) the learning achievement test was a 30-item, 4-option multiple-choice test with a difficulty index ranging from 0.45 to 0.64, a discrimination index ranging from 0.65 to 0.80, and a reliability coefficient of 0.89; and 3) a 15-item satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, efficiency indices (E1/E2), and the Dependent Samples t-test. The research findings revealed that 1) cooperative learning using the STAD technique demonstrated an E1/E2 efficiency of 84.33/83.31, meeting the established 80/80 criterion; 2) post-learning achievement ($\bar{X}$ = 27.33, S.D. = 0.71) was significantly higher than pre-learning achievement ($\bar{X}$ = 15.00, S.D. = 0.87) at the .05 statistical significance level; and 3) students' overall satisfaction with cooperative learning using the STAD technique was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.09).

Keywords: cooperative learning, STAD technique, Historical method

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์กาลเวลา และ วิธีการทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรม หน่อ อำเภोगโรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

ณรัช เสืออุดม¹ เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์² และทนง ทศไกร³

Received: August 24, 2025

Revised: September 27, 2026

Accepted: September 28, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ อำเภोगโรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังเรียน (One Group Pre-test Post-test Design) ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ อำเภोगโรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย

¹ โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: noinathatporn@gmail.com, Tel. 064-2695494

ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.45–0.64 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.65–0.80 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (Dependent Samples t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 84.33/83.31 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 27.33$, S.D. = 0.71) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 15.00$, S.D. = 0.87) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.09)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ, เทคนิค STAD, วิธีการทางประวัติศาสตร์

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม โดยประเทศไทยได้กำหนด แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ให้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในระยะยาว เพื่อมุ่งสร้างคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 แผนดังกล่าวให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ตลอดจนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคมการปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้นยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก ทั้งนี้โครงสร้างของหลักสูตรได้กำหนดให้กลุ่ม

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มี 5 สาระ ดังนี้ 1) สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม 2) สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม 3) สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ 4) สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และ 5) สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คำสั่งของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่กำหนดให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ป.1 - ม.6) ในทุกสังกัด จัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์เป็นรายวิชาเฉพาะ ขึ้นอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการปรับโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษา ในรายวิชาพื้นฐานให้สอดคล้องกับคำสั่ง ที่กำหนดไว้พื้นฐานความรู้ความเข้าใจทางด้านประวัติศาสตร์ เป็นรากฐานความเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันที่นำไปสู่การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และก่อให้เกิดมาตรการในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาสำคัญในการเรียนประวัติศาสตร์คือ ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ วิธีการสอนและวัดผลแบบท่องจำไม่ท้าทายหรือกระตุ้นให้คิด ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย รวมถึงบริบทการศึกษาที่เปลี่ยนไปผู้เรียนไม่สนใจเรียนประวัติศาสตร์ เนื่องจากไม่ใช่วิชาที่สามารถนำไปประกอบอาชีพที่ได้ผลตอบแทนสูงประกอบกับในมุมมองของครูผู้สอน การเรียนการสอนประวัติศาสตร์มีข้อจำกัดหลายประการประวัติศาสตร์เป็นนามธรรม เป็นอดีตที่หลงเหลือเพียงร่องรอยการเล่าขานที่พิสูจน์ไม่ได้ เป็นบทเรียนในอดีตที่ไม่น่าสนใจเพราะต้องเคี้ยวขยี้ให้เด็กอ่านข้อมูลมากมาย ให้ทำรายงาน และสอนให้สนุกยาก

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แก้ปัญหาให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเกิดทักษะการคิดอย่างมีประสิทธิภาพมีความคงทนต่อการเรียน มีจิตสาธารณะ วิธีหนึ่งคือ การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ซึ่งเทคนิค STAD (Student team-achievement division) เป็นเทคนิคหนึ่งของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ไม่ซับซ้อน และสามารถประยุกต์ใช้สอนกับทุกรายวิชา โดยที่จัดผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 - 5 คน ที่มีความสามารถต่างกัน มีเพศ และเชื้อชาติต่างกัน ทำงานร่วมกัน และอภิปรายปัญหาเป็นกลุ่มหรือใช้วิธีการใด ๆ ที่ผู้เรียนต้องการที่จะเรียนรู้เนื้อหาเพื่อเป้าหมายกลุ่มเดียวกัน เทคนิค STAD เป็นวิธีการสอนที่ครอบคลุมซึ่งสามารถใช้ในการสอนวิชาต่าง ๆ ได้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะของ

ตนเองได้โดยการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม 4 หรือ 5 คน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะเน้นทำงานเฉพาะ และกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดบทเรียน สมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะได้รับ การทดสอบเป็นรายบุคคล และผลลัพธ์ของผู้เรียนจะถูกนำมาเฉลี่ยเพื่อสร้างคะแนนกลุ่ม หาก คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนด ผู้เรียนจะได้รับรางวัล หลังจาก 5 - 6 สัปดาห์ของ การศึกษา ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนกลุ่มได้ซึ่ง ทิศนา ขัมมณี (2548) กล่าวว่า เทคนิค STAD (Student Teams Achievement Division) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนแบบร่วมมือที่จะช่วยให้ นักเรียนได้ช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้ความสำคัญกับการรับผิดชอบรายบุคคลและรายกลุ่ม การจัดการเรียนรู้แบบ STAD (Student Teams Achievement Divisions) ที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง โดยมีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มย่อย 3-5 คน สมาชิกมีความแตกต่างกัน ทางด้านความสามารถทางการเรียน คือ แบ่งกลุ่มนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ลักษณะ เด่นของวิธีการสอนแบบร่วมมือคือ เน้นเรื่องความร่วมมือร่วมแรงกันระหว่างสมาชิกกลุ่มในกลุ่มทุก คน กำหนดความสำเร็จของกลุ่ม ทำหน้าที่ของบุคคลที่จะเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาจากกิจกรรม ต่าง ๆ ร่วมกัน การเรียนแบบนี้สมาชิกกลุ่มทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนรู้สิ่งที่ครู สอนเพื่อช่วยเหลือเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อจะได้รับความสำเร็จร่วมกันถือว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ เปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนแสดงศักยภาพของตนโดยไม่ต้องผ่านครูผู้สอน เช่น นักเรียนที่เรียน เก่งอธิบายให้กับนักเรียนอ่อนให้เข้าใจถือว่าเป็นการแสดงศักยภาพทางภาวะผู้นำของนักเรียนที่เรียน เก่งได้ด้วย เนื่องจากนักเรียนที่เรียนเก่งบางคนยังขาดความมั่นใจในตัวเองมีการช่วยเหลือซึ่งกันและ กันในการทำงาน ทำความเข้าใจเนื้อหา นั้น ๆ ร่วมกันอย่างแท้จริง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิด แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนให้รู้จักการทำงานเป็นทีมจนสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น

โรงเรียนวัดหนองปรหมน่อ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ได้มีการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และจากจัดการเรียนการสอนรายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้พบปัญหานักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจใน เนื้อหาประวัติศาสตร์ เพราะนักเรียนจะอ่านเพียงเนื้อหาในหนังสือเรียนเพื่อหาคำตอบเพียงอย่าง เดียวและการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นเพียงต่างคนต่างทำงาน นักเรียนจึงขาดทักษะการทำงาน

ร่วมกันกับเพื่อนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียนน้อยมาก โดยเป็นผู้รับรู้อย่างเดียว นักเรียนจึงขาดโอกาสที่จะร่วมเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเมื่อนักเรียนเกิดความสงสัย ครูผู้สอนส่วนมากจะใช้วิธีการบรรยายมากกว่าการจัดให้นักเรียนมีกิจกรรมที่มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ซึ่งครูผู้สอนได้ตั้งเป้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ ไว้ร้อยละ 70 แต่ผลการนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ร้อยละ 65.75 ซึ่งไม่เป็นไปตามที่ตั้งไว้ (โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ, 2567)

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ พบว่า การจัดการเรียนรู้อย่างจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เป็นแนวทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและกลุ่ม จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์และประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่นตามความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ที่ได้รับการ

จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 9 คน โดยผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ จำนวน 6 แผน ได้แก่ 1) สมัยก่อนประวัติศาสตร์ 2) สมัยประวัติศาสตร์ 3) การนับศักราชแบบไทย 4) การนับศักราชแบบสากล 5) ประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์ และ 6) หลักฐานทางประวัติศาสตร์

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตลอดจน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD และการจัดการ เรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ จากนั้นสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน และนำเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสม ก่อนปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลอง

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จากนั้นนำ แบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และนำไปตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.45–0.64 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.65–0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 ก่อนคัดเลือกแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลัง เรียน

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรง เชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแก่นักเรียน และให้ นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 30 ข้อ พร้อม บันทึกระยะคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด จำนวน 6 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง และเก็บรวบรวมคะแนนจากกิจกรรมระหว่างเรียนเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)

4.3 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบตามแผนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) จำนวน 30 ข้อ เพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

4.4 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จำนวน 15 ข้อ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E1/E2 โดย E1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการที่คำนวณจากคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน และ E2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่คำนวณจากคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน

5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีสำหรับข้อมูลที่สัมพันธ์กัน (Dependent Samples t-test)

5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิถีทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ อำเภอโคกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.33/83.31 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 27.33$, S.D. = 0.71) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 15.00$, S.D. = 0.87) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูให้ออกาสนักเรียนซักถามปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.11) รองลงมา คือ ครูมีการเตรียมการสอนในวิชาประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.15) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เนื้อหาที่สอนทันสมัยและสามารถนำไปใช้ได้จริงในวิชาประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.37) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 84.33/83.31 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ ส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิชยาพร ราชคำ, ธนานันต์ กุลไพบุตร และสำราญ กำจัดภัย (2564) ที่ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.51/76.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมกันทำความเข้าใจเนื้อหา ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรพรรณ เสาร์คำเมืองดี (2562) ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสรวรยา ศรีไชย, ทักษวัฒน์ เหล่าสุวรรณ และประภัสสร ปรีเอี่ยม (2564) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง อาณาจักรอยุธยาและธนบุรี และพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง ประวัติศาสตร์ กาลเวลา และวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.09) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนได้รับการช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ประกอบกับครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย มีการเตรียมการสอน และให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนระหว่างการทำกิจกรรม ส่งผลให้บรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมและทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุษา มูลแก้ว (2564) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนย่อความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.52)

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง กาลเวลาและวิธีการทางประวัติศาสตร์

โดยจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ควบคู่กับการประเมินผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคลและกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการนำกระบวนการดังกล่าวไปใช้ พบว่า การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.33/83.31 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิค STAD สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันและช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ควรส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ให้มีความทันสมัย เชื่อมโยงกับบริบทและประสบการณ์ของผู้เรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นด้านเนื้อหาที่สอนทันสมัยและสามารถนำไปใช้ได้จริงมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับประเด็นอื่น แม้จะยังอยู่ในระดับมาก
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 และสถานศึกษาในสังกัด ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี ด้านการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ระหว่างครูผู้สอน เพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และขยายผลการนำเทคนิค STAD ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้สอนควรนำรูปแบบ STAD ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ โดยเฉพาะวิชาที่เน้นการวิเคราะห์และการทำงานกลุ่ม เช่น ประวัติศาสตร์ สังคมศึกษา หรือภาษาไทย เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ครูผู้สอนควรวางแผนการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น แผนผังเวลา แผนที่ประวัติศาสตร์ คลิปวิดีโอ หรือเกมการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและมีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

3. ครูผู้สอนควรจัดกลุ่มโดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้แต่ละกลุ่มมีทั้งนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง ปานกลาง และต่ำร่วมกัน ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมสะท้อนความเห็น (reflection) หรือแบบสอบถามหลังการเรียนรู้ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนต่อรูปแบบ STAD และนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของห้องเรียน

คำรับรองและการเปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน

1. การเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

ผู้เขียนขอรับรองว่าไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ ทั้งในด้านการเงิน ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือผลประโยชน์อื่นใดที่อาจมีอิทธิพลต่อการออกแบบ การดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล หรือการนำเสนอผลการวิจัยในบทความฉบับนี้

2. การใช้ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสนับสนุนการจัดทำต้นฉบับ ในการจัดทำต้นฉบับบทความวิจัยนี้ ผู้เขียนได้ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Generative AI) คือ ChatGPT (GPT-4o) เพื่อช่วยในการตรวจแก้ภาษา ปรับปรุงสำนวนภาษาไทยให้มีความสละสลวยและเป็นทางการ ตลอดจนช่วยจัดรูปแบบโครงสร้างหัวข้อของต้นฉบับ การใช้งานจำกัดอยู่เฉพาะการปรับแต่งประโยคและข้อความในส่วนคำรับรองและการเปิดเผยข้อมูล โดยไม่ได้ใช้ในการคิดคำนวณ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หรือการร่างเนื้อหาหลักของงานวิจัย ทั้งนี้ ผู้เขียนได้ทำการตรวจสอบ แก้ไข และยืนยันความถูกต้องของเนื้อหาทั้งหมดด้วยตนเอง และขอรับผิดชอบต่อนเนื้อหา ความน่าเชื่อถือ และความสมบูรณ์ของบทความฉบับสุดท้ายนี้แต่เพียงผู้เดียว

3. คำรับรองเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล (Data Availability Statement)

ชุดข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย (ได้แก่ คะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียน คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน และคะแนนแบบสอบถามความพึงพอใจ) ได้รับการ

สรุปและนำเสนอไว้ในบทความวิจัยฉบับนี้เรียบร้อยแล้ว หากต้องการข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถติดต่อขอรับได้จากผู้เขียนตามคำร้องขอที่เหมาะสม

4. คำรับรองด้านจริยธรรมการวิจัย (Ethics Statement)

การวิจัยนี้ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยคำนึงถึงสิทธิและความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และการเก็บรวบรวมข้อมูลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ จำนวน 9 คน ได้รับทราบ พร้อมทั้งได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินงานวิจัย โดยข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดถูกเก็บรักษาเป็นความลับและนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและการพัฒนาการเรียนการสอนเท่านั้น

5. แหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย (Funding)

งานวิจัยนี้ไม่ได้รับทุนสนับสนุนทางการเงินจากหน่วยงานหรือองค์กรรับทุนภายนอกใด ๆ การดำเนินงานวิจัยทั้งหมดจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนวัดหนองพรมหน่อ

6. กระบวนการของผู้มีส่วนร่วมตามหลัก CRediT

ณรัช เสืออุดม Conceptualization (การกำหนดแนวคิดงานวิจัย), Methodology (การออกแบบวิธีดำเนินการวิจัย), Formal Analysis (การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ), Investigation (การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย), Resources (การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอน), Data Curation (การจัดการและเก็บรวบรวมข้อมูล), Writing – Original Draft (การเขียนร่างต้นฉบับ), Writing – Review & Editing (การตรวจสอบและแก้ไขบทความฉบับสมบูรณ์), และ Project Administration (การบริหารจัดการโครงการวิจัย)

เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ และทนต์ ทศไกร กำกับดูแล

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ทิตนา ขมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนวัดหนองปรือ. (2567). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ประจำปีการศึกษา 2566*. (อัดสำเนา).
- พิชยาพร ราชคำ, ธนวัฒน์ กุลโพธิ์ และสำราญ กำจัดภัย. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ STAD เรื่อง พหุนามและการแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 13(37), 21–32.
- พรพรรณ เสาร์คำเมืองดี. (2562). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. Silpakorn University Repository. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2786/1/60316321.pdf>
- สรวรรยา ศรีไชย, ทักษวัฒน์ เหล่าสุวรรณ และประภัสสร ปรีเอี่ยม. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่องอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 15(3), 121–130.
- อุษา มุลแก้ว. (2564). *การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 [การค้นคว้าอิสระปริญญาโท]*. มหาวิทยาลัยนเรศวร. NU IntellectualRepository. <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/6443/3/UsaMoonkaew.pdf>